

Мирјана Штефаницки
ПРИЗИВАЊЕ ЗВЕЗДА

Уредник

Зоран Колунџија

Рецензенти

Милијан Деспотовић

Ибрахим Хонџо

Гордана Русинков Марковић

Војин Тривуновић

Предња корица

Слободанка Боба Перковић: „Једра љубави” –
акрил на шиндри

Задња корица

Мирјана Штефаницки, фотографија, 2021.

Обрада фотографије

Сандра Сладић Антонић

Мирјана Штефанички

ПРИЗИВАЊЕ ЗВЕЗДА

Изабране и нове њесме

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

*Са љубављу
мојим унуцима*

*Миш,
Андрији,
Михајлу
и
Луки*

*Књигу објављујем
поводом јубилеја – 25 година чланства у
Друштву књижевника Војводине
1997 – 2022.*

У СЛАВУ КЊИГЕ

Хиљадама година стара је људска потреба да се остави траг у времену и пренесу стечена искуства и размишљања генерацијама које долазе. Потрошени су миленијуми од прве црте до савременог система знакова – писма којим се писало на глини, камену, кожи, папиру, па до екрана на рачунару.

Стотине хиљада глинених плочица вавилонске библиотеке, безброј пергаментских листова библиотеке у Пергаму, милион свитака папируса величанствене Александријске библиотеке, више од стотину милиона књига Конгресне библиотеке у Вашингтону, само су дирљив, али у суштини, неуспио покушај да се испише живот и историја свијета. Никада неће бити написана књига у коју ће стати цијели живот.

И упркос томе, књига је остала темељ цивилизације и љепота и сјај свега постојећег на овој планети и смисао човјековог битисања уопште. Прије 3.600 година хијероглифима на жућкастом папирусу нека мрка, сретна рука је записала ријечи: *Љејша је књиџа неџо њоносна њалача, љејша неџо ли шџџо је уџврђени двораџ, неџо ли блисџави сџоменџк шџџо се у висине диже...*

Једини нобеловац, поникао под овим поднебљем, Иво Андрић сасвим разумљиво, често је говорио о књизи написавши и једну приповијетку под тим насловом. Пишући о њеној прошлости код нас, између осталог, казаће и ово:

Књига је под османлијском влашћу била рејка, драгоцена, свешћена и душеполезна ствар, која се скупо њлаћала, крила и чувала, завешћала црквама или остављала поштомцима као аманети и скупоцено наслеђе...

Књиге су се вредновале златом, читале и памтиле, преписивале и украшавале. Према њима се односило с поштовањем, „оклапале” се и у чоху увијале, пажљиво на полице стављале или у украшене сандуке спуштале. Стога није лако говорити у славу и корист књиге, јер оне су саме слава и корист.

Да су књиге најљепши плодови индивидуалног људског духа којим треба у свакој прилици одавати дужно поштовање и указивати на њихов огромни значај и љепоту ријечи, одувијек је било итекако добро познато и пјесницињи Мирјани Штефаницки Антонић, која је поред осталог, у славу књиге недавно објавила дјело под насловом „Књига о књигама” на преко четири стотине страница. И да је само то урадила било би довољно, али цијели њен, немали књижевни опус, подређен је и усмјерен благослову књиге и писане ријечи.

Челинац,
Рејублика Срјска,
3. октобар 2021.

мр Момчило СПАСОЈЕВИЋ

ПРИЗИВАЊЕ ЗВЕЗДА

МИРИСАЛИ СМО НА САН

(Река на обали среће)

Јул, море, мирис нара.
Срела сам те у једној
од улцињских улица,
са погледом пуним прикривене сете
и рукама боје слоноваче.
Био си тужно биће, иако си волео
стихове Петра Петровића Његоша
и шетње старим маслињацима.

Постали смо пријатељи.
Обилазили смо напуштене солане
и слушали тупе ударе чамаца о докове.
Ноћу смо међу стенама
призивали звезде
да нам сањају на длановима.
Дању сакупљали песак
и градили пешћане замкове у нашим срцима.
Трчали смо ка дуги и у сусрет чергама,
које су долазиле и одлазиле.

Мирисали смо на сан
над вечито заљубљеним
водама Бојана – реке.

Волели смо наше пријатељство,
чемпресе и море.

Мирјана Штефаницки

Више нема лета, улица црногорског приморја.
Окружује ме Панонија.
Стојим поред опустеле катедрале у граду.

Недостајеш ми.

Петроварадин, 1971.

СЕНКА ТВОЈЕ КОСЕ

Одвео те Пољаков негде на север.
Тамо где месец пре спавања спушта своју светлост на
Урал.

Одвојио те од мене и пролећа, ти си пошао за њим.
Некада су се твоје зенице смејале смехом пуним јоргована.
Некада је и твој сан био у бисеру мора, у зрну песка,
у крику птица, над мишљу мојом.

Веровао си Пољакову, а и сад му верујеш, док седиш
у рубашки,
у кафани, на путу, једеш шчи и пирожке и смејеш се
пијаним смехом.

Мрзим Пољакова.

Мислиш на мене, кроз пару која се пуши из самовара.
Пијане мисли смеју се просутој вотки по твојим
рукавима, чизмама и столу, прљавом од масних надлактица
путника који ту пију.

И руске мелодије у крв ти ушле.
Као у сну, по собама и путевима где ноћивате,
играш казачок
и желиш да одеш даље од плавог Урала.
Брезе на цестама, заједно са снегом својим косу ти опточиле
и жеље ти као пијанице у сметове падају и тамо остају.
Пољаков те залудио речју црном својом.

Тројком, у ноћи, мењави и магли јурите по Русији,
а наде вас лажу. Чекања нестају. Отвараш двери.
На дарогам, ти тражиш моја писма.
Њих нема и сећања ти као нож секу дланове, из којих
крв капље
и упија се у пређу старухе која у чекаоници тужно гледа.

Пољаков те води даље. Рубашка ти стеже ознојени врат и
жиле
које се затежу у магновењу.

Вотка!... Ноћ!... Пољаков!...

Одједном остављаш руске мелодије,
брезе опточене снегом, балалајку.

Желиш мене, пролеће, латице јоргована.
Цепам твоју рубашку и црне сенке твоје косе нестају
у пољупцима мојим...

Пејроварадин, 1972.

ЈУЧЕ

Јуче си ме закључао у мислима.
Затворио ме у сновиђењу
и чини ми се да су ти капци
били пресахли,
јер ниси видео моју жуту хаљину.
Ниси видео ни тебе у мени,
ни мене у теби.
А, ми смо били.
Били смо, држали се за руке,
као у недосањаном сну,
модром певању.

Песму си о мени написао.
И питао се да ли сам ја Песма
или је Песма ја?

Јуче си ме закључао у сећањима.
Срце ти се растопило у стварности.
Заборавио си и мене и себе.
Привио се уз реку,
скрио ми се у погледу.

Јуче си ме закључао у прошлост.
Желела сам јецај да одгризем,
покрет да пробудим,
реку да окујем...

Сенке нам се просипале низводно,
кроз прсте клизиле.
Жеље недоречене у истом ушћу.

Јуче си ме закључао у забораву.
Изгубио си и мене и себе
у омамљено јутро,
у улици препуној киша и туге.
Хтела сам да побегнемо,
да нам руке буду преплетене.
Да из мене сачиниш Песму
и да се питаш да ли је Песма ја
или сам ја Песма?...
Да ти не останем
ни ја, ни моје очи, ни мој глас у дозивању.

Јуче си ме закључао далеко од себе...

Пејроварадин, 1972.

VČERAJ

Včeraj si me zaklenil v mislih.
Zaprl si me sanjskem prividu
in zdi se mi, da so ti veke
presahle,
ker nisi videl moje rumene obleke.
Nisi videl tebe v meni,
ne mene v tebi.
A, bila sva.
Bila sva, držala sva se za roke,
kot v neresničnih sanjah
odzvanjanju petja.
Napisal si pesem o meni.
In me vprašal, če sem jaz ta pesem
ali je pesem jaz.
Včeraj si me zaklenil v spomine.
Srce se ti je stopilo v resničnosti.
Pozabil si mene in sebe.
Se stisnil ob reko,
se skrnil mojemu pogledu.
Včeraj si me zaklenil v preteklost.
Želela sem pregristi ječanje,
gib prebuditi,
reko okovati...
Sence so nama zbežala v brzicah reke,
skozi prste so nama spolzele.
Želje neizrečene v istem toku.
Včeraj si me zaklenil v preteklost.

Izgubil si mene in sebe
v omamljeno jutro.
V ulici dežja in žalosti.
Želela sem, da bi skupaj zbežala,
da bi imela roke prepletene.
Da iz mene ustvariš Pesem,
da se vprašaš, če sem jaz v Pesmi
ali se je Pesem spremenila vame? ...
Da ti ne bi ostala
niti jaz, niti oči moje,
niti moj glas, ki te kliče.
Včeraj si me zaklenil daleč stran od sebe...

Prepev – Franjo Francič, Sečovlje, Slovenija

ОДСЈАЈ У ИЗЛОГУ

Намерно ненамерно
Недједва чекам да те додирнем
Сада смо иза огледала

Неке тамо јесени
Огледали смо се
У излозима Новог Сада
Испод кишобрана
Држала сам те под руку
Киша је лила
Ни дан раније
Ни дан касније

Текле су плаве сузе
Плавим коцкама квартова

Стајали смо пред излогом
Испред и иза
Унутар њега
Потпуно све другачије тога дана

Није био привид фикција
Да си поред мене а да ниси

Да ли су то биле капи кише
Или по Божијој одредби
Сузе радоснице

Мирјана Штефаницки

Тога дана
Затечена
Без даха остала

(2013)